

Kehityspolitiikka edistää Suomen ulkopolitiikan tavoitteita

Kriisit osoittavat, että pitkäjänteisellä ja arvopohjaisella kehityspolitiikalla Suomi edistää parhaiten myös ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteita. Kehitysyhteistyön tulokset syntyvät Suomen oman osaamisen, riittävän rahoituksen sekä joustavan yhteistyön avulla.

Tämän tulosraportin kattamaa kautta on leimannut sarja perättäisiä ja osin päällekkäisiä kriisejä, joilla on pitkäaikaisia vaikutuksia globaaliin kehitykseen. Vaikutukset koskevat kaikkia Suomen kehityspoliittisia painopisteitä ja humanitaarista apua.

Suomi tekee ulkopolitiikkaa myös kehitysyhteistyön keinoin. Kehitysyhteistyöllä rakennetaan vakaampaa ja turvallisempaa maailmaa ja vaikutetaan rajat ylittäviin ilmiöihin, joissa maiden on välttämätöntä toimia yhteistyössä. Toimintaympäristön muutos on painottanut tarvetta yhteistyön joustavuuteen. Tätä korostaa se, että köyhyys on lisääntynyt kriisien myötä ja keskittynyt kasvavasti hauraisiin ja konfliktimaihin. Kriisit ovat osoittaneet myös Suomen kyvyn vastata muuttuneisiin tilanteisiin.

Suomella on vahva kansainvälinen asema ja rooli arvopohjaisena toimijana. Suomen valitsemat painopisteet vastaavat kumppanimaiden tarpeisiin ja edistävät osaltaan kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi kansainväliset toimijat ja maat näkevät Suomen vakaana ja ennakoitavana kumppanina. Monimutkaisten konfliktien maailmassa kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantyön on pystyttävä vastaamaan entistäkin koordinoidummin ja tehok-

kaammin kriisien ennaltaehkäisemiseen ja ratkaisemiseen sekä kriisien keskellä elävien ihmisten hätään.

Hallituskauden aikana tehty kehityspolitiikan ylivaalikautinen selonteko antaa vahvan pohjan jatkaa Suomen kehitysyhteistyötä ja -politiikkaa: se vahvistaa kehityspolitiikan jatkuvuutta ja tuloksellisuutta sekä auttaa tehostamaan vaikutavuutta ja kohdentamaan rajallisia resursseja.

Tulokset ja vaikuttavuus syntyvät riittävän rahoituksen ja asiantuntemuksen avulla. Siksi Suomen on syytä jatkossakin keskittyä teemoihin, joissa meillä on erityistä osaamista ja annettavaa.

Kehitysyhteistyön rahoituspohjan laajentaminen on välttämätöntä globaalien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Lahjamuotoista tukea tulee jatkossakin täydentää laina- ja sijoitusmuotoisella rahoituksella sekä lisäämällä eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Suomen tulee myös täysimääräisesti hyödyntää EU-yhteistyön mahdollisuudet, ja sitä kautta luoda myös suomalaisille yrityksille ja toimijoille menestymisen mahdollisuuksia.

Mitä paremmin maailma voi, sitä paremmin voi myös Suomi.

1

Kehityspolitiikka ja -rahoitus edistävät Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteita

Julkinen kehitysyhteistyörahoitus ja vaikuttamistyö ovat osoittautuneet ennakoitaviksi, kestäviksi ja kriisinkestäviksi tavoiksi edistää Suomen ulkopolitiikan tavoitteita. Niiden avulla voidaan vastata vaikeimpiin kehityshaasteisiin olosuhteissa, joissa muuta pitkäjänteistä rahoitusta ei ole käytettävissä. Julkinen rahoitus on myös osoittautunut tärkeäksi välineeksi edistää muiden rahavirtojen ja investointien kohdentumista kestäväan kehitykseen.

Suomi on sitoutunut käyttämään 0,7 prosenttia bruttokansantulosta (BKTL) kehitysyhteistyöhön sekä 0,2 prosenttia BKTL:stä tukena vähiten kehittyneille maille. Lisäksi tarvitaan toimia kestävän kehityksen rahoituspohjan laajentamiseksi ja monipuolistamiseksi.

Laina- ja sijoitusmuotoinen tuki on vakiinnuttanut asemansa kehitysyhteistyön rahoitusmuotona. Tulevina vuosina on tärkeä varmistaa, että sen ja julkisten investointien rahoitustuen laadulliseen ja määrälliseen kehittämiseen on riittävät voimavarat. Muun muassa lainsäädännön kehittämistarpeet tulee arvioida.

Käytettävissä olevat määrärahat ja muut resurssit vaikuttavat siihen, miten kehityspolitiikan linjauksia pystytään toteuttamaan. Tuloksellisen yhteistyön toteuttaminen sekä yhteistyömuotojen muuttuminen edellyttävät myös jatkuvaa osaamisen kehittämistä, riittäviä henkilöresursseja sekä voimavarojen selkeää kohdentamista.

2

Pitkäjänteisyys tuo tuloksia ja mahdollistaa suhteiden monipuolistumisen

Kehityspolitiikan ylivaalikautinen selontekeo varmistaa kehityspolitiikan arvot ja periaatteet, kirkastaa kehityspolitiikan tavoitteet ja luo pohjan hallituskausien aikana tehtyjen strategioiden ja sisältölinjausten toimeenpanolle. Selkeä, johdonmukainen ja eri toimijoita sitouttava politiikka luo vankan pohjan tuloksellisen kehitysyhteistyön toteuttamiselle.

Kehitysyhteistyön maastrategiat ja -ohjelmat ovat esimerkkejä pitkäjänteisestä yhteistyöstä, joka mukautuu tarvittaessa muutoksiin. Ne osoittavat myös, miten pitkäjänteinen keskittyminen muutamalle tulosalueelle tuo tuloksia ja vaikuttavuutta. Maaohjelmien toteutus vaatii myös jatkossa riittävät resurssit.

Suomen on monipuolistettava suhteitaan etenkin niiden kumppanimaiden kanssa, jotka ovat nousemassa vähiten kehittyneistä maista alemman keskitulon maiden joukkoon. Yhteistyön monimuotoistumisen suunnittelu on aloitettava hyvissä ajoin, kehitys- ja muiden politiikka-alojen tarjoamia yhteistyömahdollisuuksia kokonaisvaltaisesti hyödyntäen.

Yhteistyö monenkeskisten järjestöjen ja kansainvälisten kehitysrahoituslaitosten kanssa on yksi suomalaisen kehityspolitiikan kulmakivistä. Suomi vaikuttaa järjestöjen ja rahoituslaitosten linjaan niin johtokuntatyöskentelyllä kuin maatasolla, ja työtä rakennetaan aiemman yhteistyön päälle. Tulevina vuosina on tärkeää arvioida systemaattisemmin Suomen vaikutusta monenkeskisten järjestöjen toimintaan ja tuloksiin.

3

Arvojen ja ihmisoikeuksien oltava kehitysyhteistyön keskiössä

Suomen kehityspolitiikka perustuu ihmisoikeuksien edistämiseen. Tulevina vuosina Suomen on puolustettava ja edistettävä vahvaa arvoajattelua, jonka yhteisiä nimitäjiä ovat ihmisoikeudet, oikeusvaltioperiaate, demokratia, rauha, vapaus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Arvopohjaisuus ja ihmisoikeuksien edistäminen edistävät kestävää kehitystä ja vähentävät eriarvoisuutta.

Suomi on mukana lujittamassa ja uudistamassa monenvälistä sääntöpohjaista järjestelmää, jotta se kykenee vastaamaan yhä monimutkaisempiin ongelmiin. Vuoropuhelua on lisättävä myös niiden kanssa, joiden kanssa emme jaa kaikkia näkemyksiä. Lisäksi on analysoitava, miten arvopohjaisella toiminnalla pystytään parhaiten vaikuttamaan risteävien intressien maailmassa.

Suomen on jatkettava määrätietoisesti työtä niillä painopistealueilla, joilla juuri Suomella on hyvät mahdollisuudet tukea kestävä kehitystä ja vähentää eriarvoistumista. Lisäksi Suomen on jatkettava läpileikkaavien tavoitteiden – sukupuolten tasa-arvon, vammaisten ihmisten oikeuksien, ilmastokestävyyden, vähäpäästöisen kehityksen, ympäristön suojelun ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen – vahvistamista kehitysyhteistyön keinoin. Tulevina vuosina on kiinnitettävä huomiota eri rahoituskanavien ja -muotojen täydentävyyteen sekä siihen, että merkittävä osa rahoituksesta kohdennetaan vähiten kehittyneiden maiden tukemiseen.

4

Tuloksellinen kehitysyhteistyö edellyttää strategisuutta, mukautumista ja ketteryyttä

Merkittävä osa Suomen kehitysyhteistyöstä toteutetaan hauraissa valtioissa. Toimintaympäristön kasvava epävakaus kehittyvissä maissa sekä myös Euroopan turvallisuus- ja toimintaympäristössä tapahtunut perustavanlaatuisen muutos edellyttävät yhä useammin kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantyon yhteensovittamista. Yhtäältä pitkittyneisiin ja monimutkaistuneisiin konflikteihin

sekä toisaalta äkilliseen muutokseen vastaaminen vaatii laajempaa toimintaympäristön ymmärtämistä ja useiden eri politiikkalohkojen yhteensovittamista. Suomen tuki kehittyvien maiden yhteiskuntien kantokyvyn vahvistamiseksi on merkityksellistä muun muassa siksi, että se tarkoittaa maiden parempia omia edellytyksiä selvitä erilaisista kriisitilanteista.

Suomen tulee johdonmukaisesti kehittää toimintatapoja niin, että ne ovat mukautuvia ja ketteriä toimintaympäristöissä tapahtuneiden muutosten sitä vaatiessa. Myös muutosten ja erilaisten kehityskulkujen ennakoiminen on yhä tärkeämpää. Tulevina vuosina on kartoitettava keinoja rahoituksen ennustettavuuden ja joustavuuden parantamiseksi. Joustavuudelle tulee myös määritellä selkeät ohjeet, ehdot ja kriteerit.

5

Kehitysyhteistyön toimeenpanon uudistamista on syytä jatkaa

Kehitysyhteistyön toimintatavat ja yhteistyömuodot vaikuttavat siihen, miten Suomi maailmalla toimii ja millaisena toimijana Suomi näyttäytyy. Jatkossa on varmistettava, että osana ulkopoliittikkaa yhteistyömuotojen kokonaiskuva vastaa Suomen kehityspoliittisiin tavoitteisiin ja että yhteistyömuodoista valitaan aina kuhunkin tilanteeseen parhaiten sopiva. Kansainvälisten järjestöjen ja rahoituslaitosten kautta toimiminen sekä yhä lisääntyvä EU-yhteistyö vaativat uudenlaista suunnittelua, vaikuttamistyötä, tulosseurantaa ja -raportointia.

Uudet rahoitusmuodot sekä toimintaympäristön rajut ja ennakoimattomat muutokset ovat tuoneet mukanaan uudenlaisia riskejä ja vaativat hallintamekanismien jatkuvaa kehittämistä. Kehittyvän riskienhallinnan tulee kattaa kaikki yhteistyömuodot niiden erityispiirteet huomioiden.

Suomalaisten mahdollisuus saada tietoa globaaleista kehityskysymyksistä ja kehityspolitiikan toteutuksesta on edellytys sille, että suomalainen yhteiskunta voi tukea kansainvälistä työtä kestävä kehityksen edistämiseksi. Siksi myös avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistäminen ja laadukasta kehitysviestintää tulee jatkaa.